

ŠKODA AUTO Vysoká škola

Počítačová simulace logistických procesů

Programování v SimTalk

Jan Fábry

10.12.2024

Programování v SimTalk

Cíl přednášky

- Seznámit s možnostmi práce v cyklech a tabulkami.

ŠKODA AUTO Vysoká škola

Programování v SimTalk

ŠKODA AUTO Vysoká škola

Struktura přednášky

- Podmíněné příkazy s **INSPECT**.
- Příkazy s **opakujícím se během**:
  - FOR...NEXT,
  - REPEAT...UNTIL,
  - WHILE...LOOP.
- **Tabulka**.

Programování v SimTalk

Podmíněné příkazy s Inspect ...

- Typy:
  - `inspect <výraz>`
    - `when <hodnota> then`
    - `<obecný příkaz>;`
    - `end;`
  - `inspect <výraz>`
    - `when <hodnota> then`
    - `<obecný příkaz>;`
    - `else`
    - `<obecný příkaz>;`
    - `end;`
- Syntaxe „when <hodnota> then <obecný příkaz>“ může být použita i **vícekrát po sobě**.
- **Hodnota/výraz** může být datového typu **integer**, **real** nebo **string**.

Programování v SimTalk

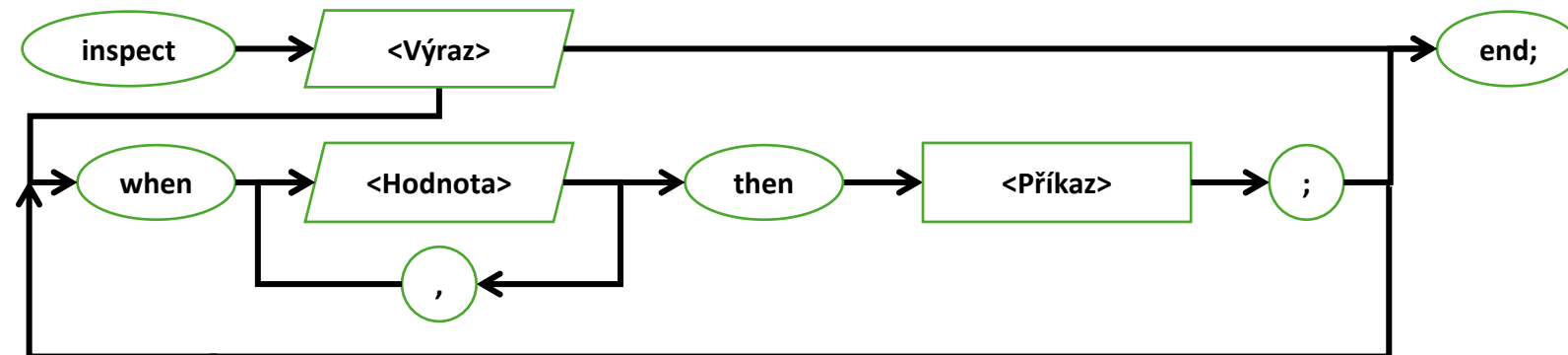
Podmíněné příkazy s Inspect ...

- Typy:

- `inspect <výraz>`
  - `when <hodnota 1> then`
    - `<obecný příkaz 1>;`
  - `when <hodnota 2> then`
    - `<obecný příkaz 2>;`
- `end;`

```
M.Models.Frame.Method *
File Edit Navigate Run Template View Tools Help
1: is
2:   («expression» : data_type; -- integer, real, string)
3:   -- v prípade nutnosti definovat dátový typ
4: do
5:   inspect «expression»
6:   when «value_list» then
7:     «statements»
8:   when «value_list» then
9:     «statements»
10:  end;
11: end;
```

- Syntaxový diagram:

Programování v SimTalk

Podmíněné příkazy s Inspect ...

- Příklad

```
is
  Model : string;
do
  inspect @.Model
    when "Fabia" then
      FabiaCelkem := FabiaCelkem + 1;
    when „Yeti" then
      YetiCelkem := YetiCelkem + 1;
    else
      debug; -- neznámy model
  end;
end;
```

```
.Models.Frame.Method
File Edit Navigate Run Template View Tools Help
1: is
2:   Model : string;
3: do
4:   inspect @.Model
5:     when "Fabia" then
6:       FabiaCelkem := FabiaCelkem + 1;
7:     when "Yeti" then
8:       YetiCelkem := YetiCelkem + 1;
9:     else
10:      debug; -- neznámy model
11:   end;
12: end;
```

Programování v SimTalk

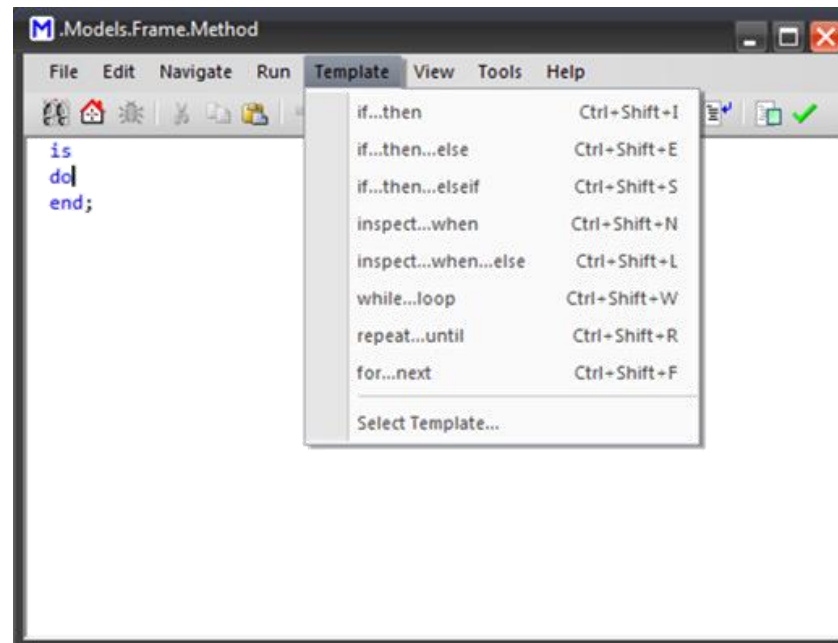

Příkazy s opakujícím se během

- Cyklus je definován **řídící proměnnou**.
- Příkazy obsažené v cyklu se provádějí, pokud řídící proměnná **nepřesáhne konečnou hodnotu** nebo pokud je **splněna určitá podmínka** nebo naopak dokud **nenastane určitá podmínka**.

- Základní **typy cyklů**:

- for ... next;
- repeat ... until;
- while ... loop;

Programování v SimTalk

Příkazy s opakujícím se během s for..next

- Typy:
  - `for` <řídící proměnná := počáteční hodnota> `to` <konečná hodnota> `loop`
<Sled příkazů ve smyčce>;
`next`;
    - počáteční hodnota < konečná hodnota
  - `for` <řídící proměnná := počáteční hodnota> `downto` <konečná hodnota> `loop`
<Sled příkazů ve smyčce>;
`next`;
    - počáteční hodnota > konečná hodnota

Programování v SimTalk

ŠKODA AUTO Vysoká škola

Příkazy s opakujícím se během s for..next

- Definování řídicí proměnné (`loop_variable`):
  - Řídicí proměnná musí být datového typu `integer`.
  - Definovat se může v `lokálních proměnných` nebo přímo ve vlastním příkaze pomocí klíčového slova „`local`“.
  - Využitím „`local`“ v příkazech s opakujícím se během se řídicí proměnná stává `viditelná` jenom v rámci smyčky daného příkazu.

```
1: is
2:   «loop_variable» : integer;
3: do
4:   for «loop_variable» := «start_value» to «end_value» loop
5:     «loop_statements»
6:   next;
7: end;
```

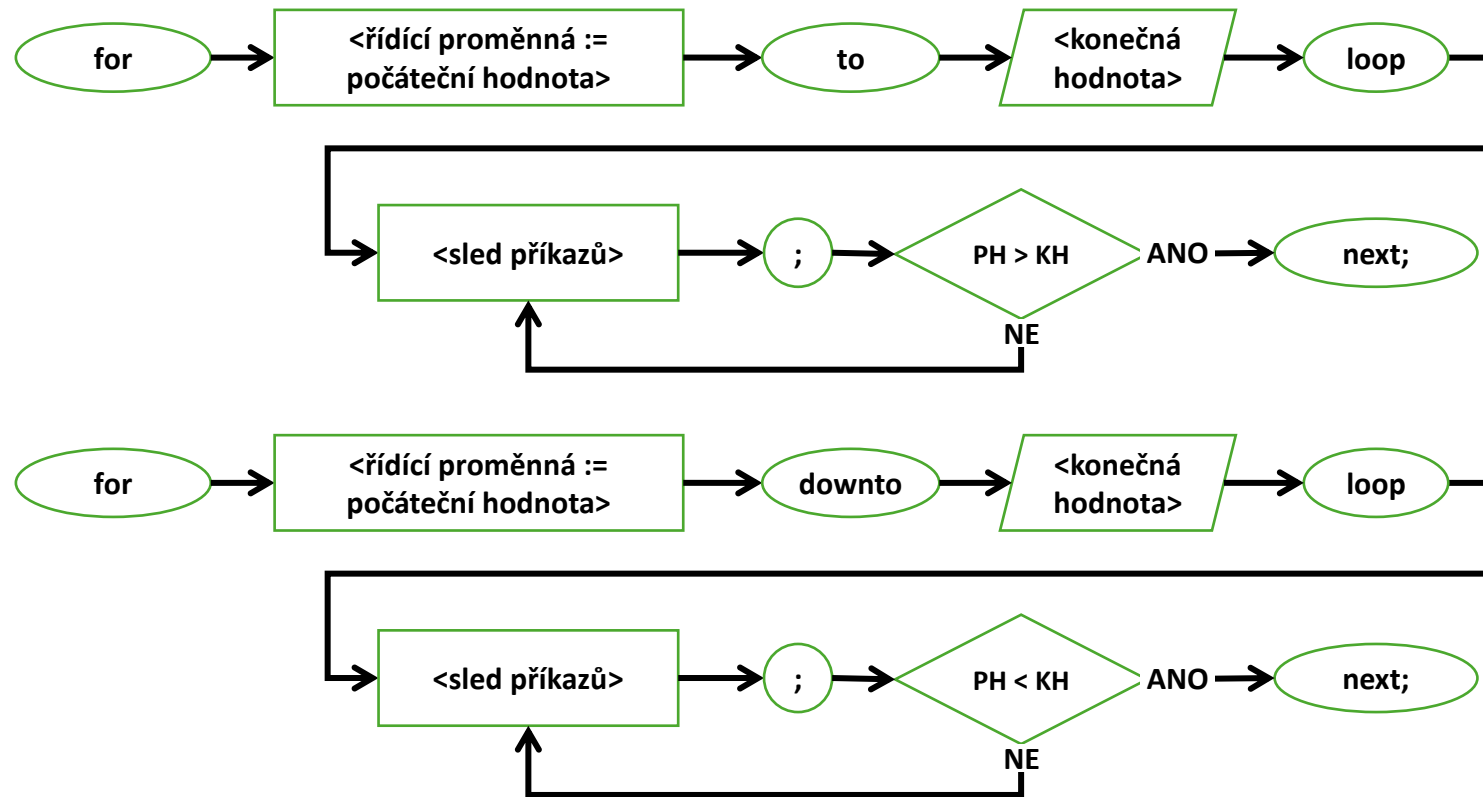
```
1: is
2: do
3:   for local «loop_variable» := «start_value» to «end_value» loop
4:     «loop_statements»
5:   next;
6: end;
```

Programování v SimTalk

Příkazy s opakujícím se během s for..next

- Syntaxový diagram:

Programování v SimTalk

Příkazy s opakujícím se během s for..next

- Příklad

```
is
  x : integer;
do
  for x := 1 to 3 loop
    Tabulka[x,1] := x;
  next;
  for local y := 1 to 10 loop
    Tabulka[1,y] := y;
  next;
end;
```

The screenshot shows a SimTalk editor window titled ".Models.Frame.Method". The code in the editor is as follows:

```
1: is
2:   x : integer;
3: do
4:   -- to a definovaná řídicí proměnná v lokálních proměnných
5:   for x := 1 to 3 loop
6:     Tabulka[x,1] := x;
7:   next;
8:   -- downto a definování řídicí proměnné pomocí "local"
9:   for local y := 1 to 10 loop
10:    Tabulka[1,y] := y;
11:   next;
12: end;|
```

Below the code, a table is displayed with the following data:

	string 0	integer 1	integer 2	integer 3
string		y		
1	x	1	2	3
2		2		
3		3		
4		4		
5		5		
6		6		
7		7		
8		8		
9		9		
10		10		

Programování v SimTalk

ŠKODA AUTO Vysoká škola

Příkazy s opakujícím se během s repeat ... until

- **repeat**
    <Sled příkazů ve smyčce>;
- **until** <Podmínka pro ukončení smyčky>;

```
M .Models.Frame.Method *
File Edit Navigate Run Template View Tools Help
1: is
2:   «loop_variable» : integer;
3: do
4:   «loop_variable» := «start_value»;
5:   repeat
6:     «loop_statements»;
7:     «loop_variable» := «loop_variable» + <numerical_value>;
8:   until «exit_condition»;
9: end;
```

Programování v SimTalk

Příkazy s opakujícím se během s repeat ... until

■ Příklad

```
is
  x : integer;
do
  x := 1;
repeat
  Tabulka[x,1] := x;
  x := x + 1;
until x > 3;
end;
```

The screenshot shows a SimTalk IDE window titled ".Models.Frame.Method1". The code editor contains the following code:

```
1: is
2:   x : integer;
3: do
4:   x := 1;
5:   repeat
6:     TableFile[x,1] := x;
7:     x := x + 1;
8:   until x > 3;
9: end;|
```

Below the code editor is a table with 10 rows and 4 columns. The columns are labeled "string 0", "integer 1", "integer 2", and "integer 3". The first row (index 1) contains the values "x", "1", "2", and "3", which are highlighted in yellow. The rest of the table is empty.

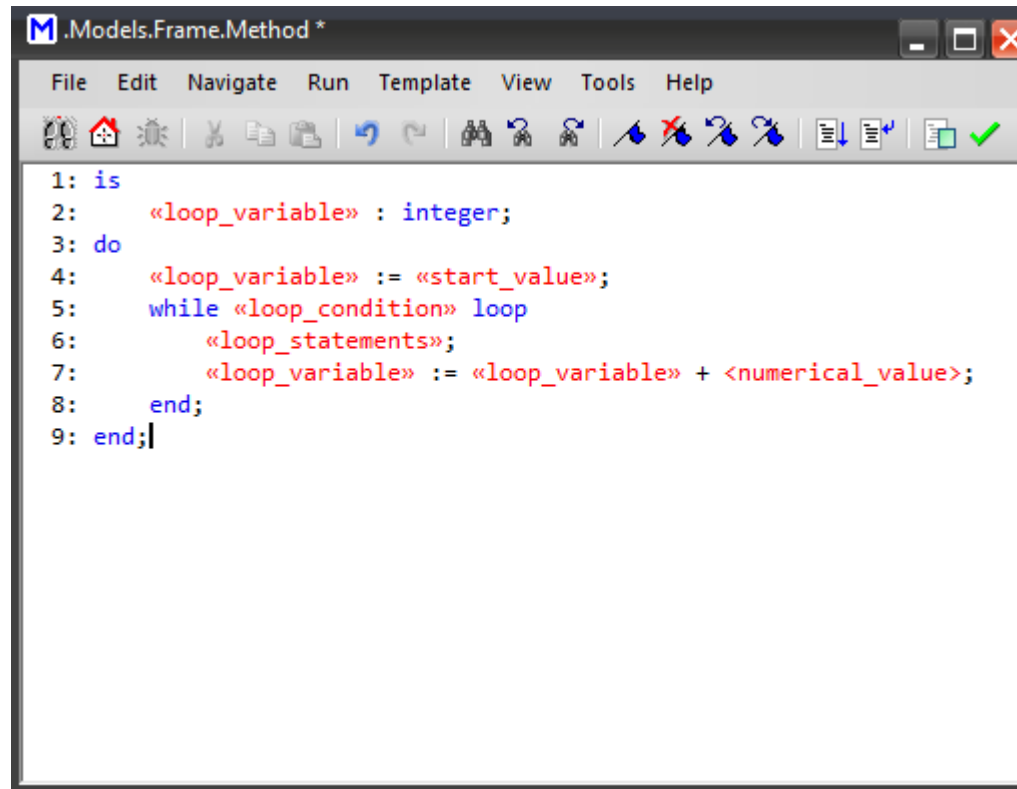
	string 0	integer 1	integer 2	integer 3
1	x	1	2	3
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

Programování v SimTalk

Příkazy s opakujícím se během s while ... loop

- **while** <Podmínka pro běh smyčky> **loop**
    <Sled příkazů ve smyčce>;
end;


```
.Models.Frame.Method *
File Edit Navigate Run Template View Tools Help
1: is
2:   «loop_variable» : integer;
3: do
4:   «loop_variable» := «start_value»;
5:   while «loop_condition» loop
6:     «loop_statements»;
7:     «loop_variable» := «loop_variable» + <numerical_value>;
8:   end;
9: end;
```

Programování v SimTalk

Příkazy s opakujícím se během s while ... loop

- Příklad

```
is
  x : integer;
do
  x := 1;
  while x <= 3 loop
    Tabulka[x,1] := x;
    x := x + 1;
  end;
end;
```

```
.Models.Frame.Method1 *
File Edit Navigate Run Template View Tools Help
1: is
2:   x : integer;
3: do
4:   x := 1;
5:   While x <= 3 loop
6:     TableFile[x,1] := x;
7:     x := x + 1;
8:   end;
9: end;|
```

	string 0	integer 1	integer 2	integer 3
string				
1	x	1	2	3
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

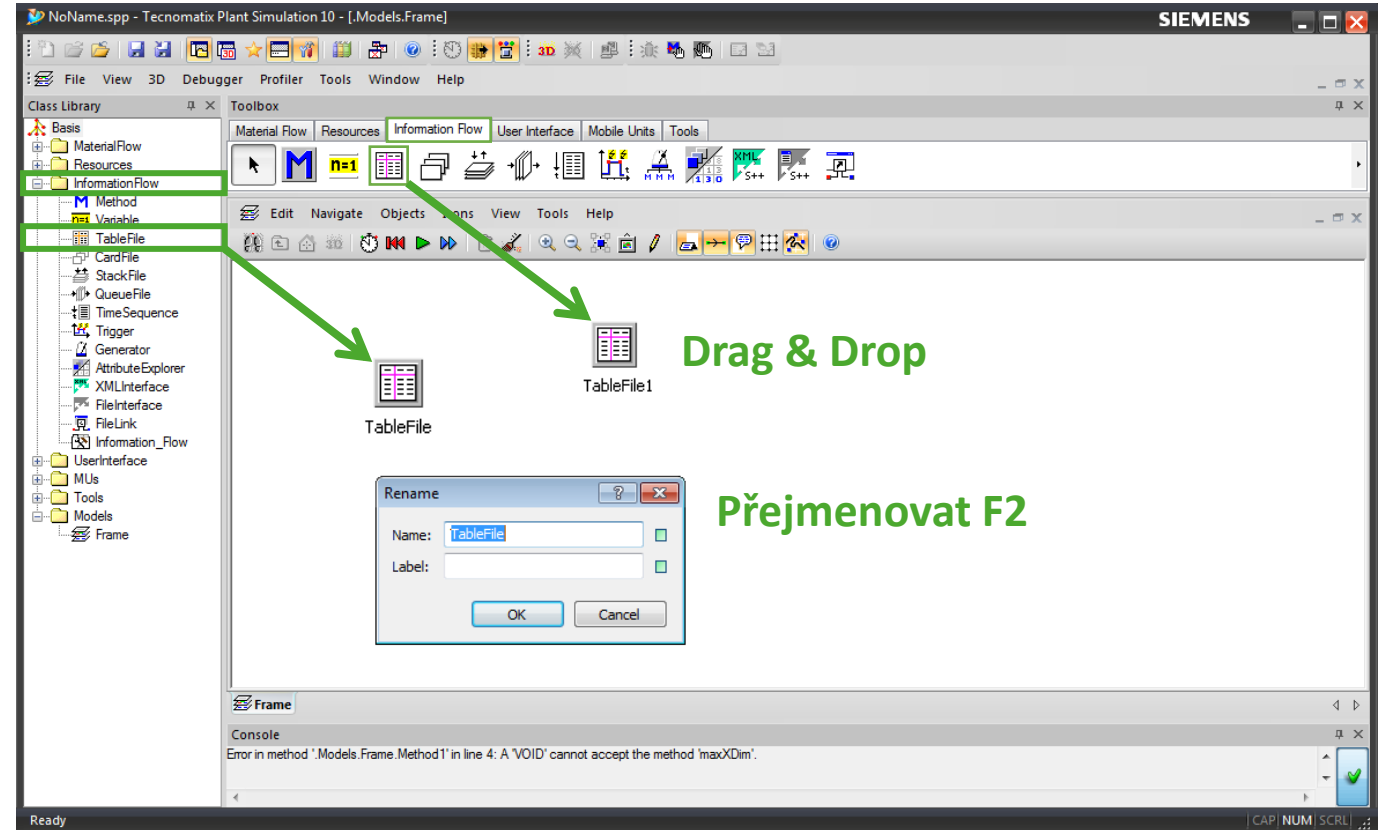
Programování v SimTalk

ŠKODA AUTO Vysoká škola

Tabulka

- Tabulka je **objekt**, složen z **řádků** a **sloupců**.
- Slouží pro **zápis** nebo **čtení** hodnot/výrazů.
- Hodnoty/výrazy se můžou **doplňovat** nebo **mazat** i v průběhu simulačního běhu.

Programování v SimTalk

ŠKODA AUTO Vysoká škola

Tabulka

TableFile

Hlavní nabídka

Přednastavený datový typ pro sloupec

Textové pole zobrazuje/edituje hodnotu/výraz aktivní buňky

	string 1	string 2	string 3	string 4
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				

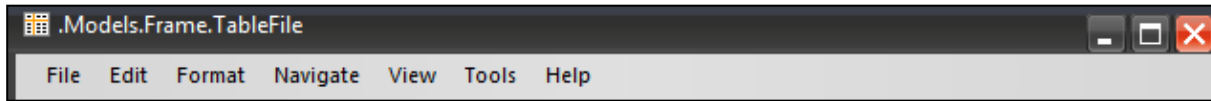
Nástrojová lišta

Tělo tabulky

Programování v SimTalk

Tabulka

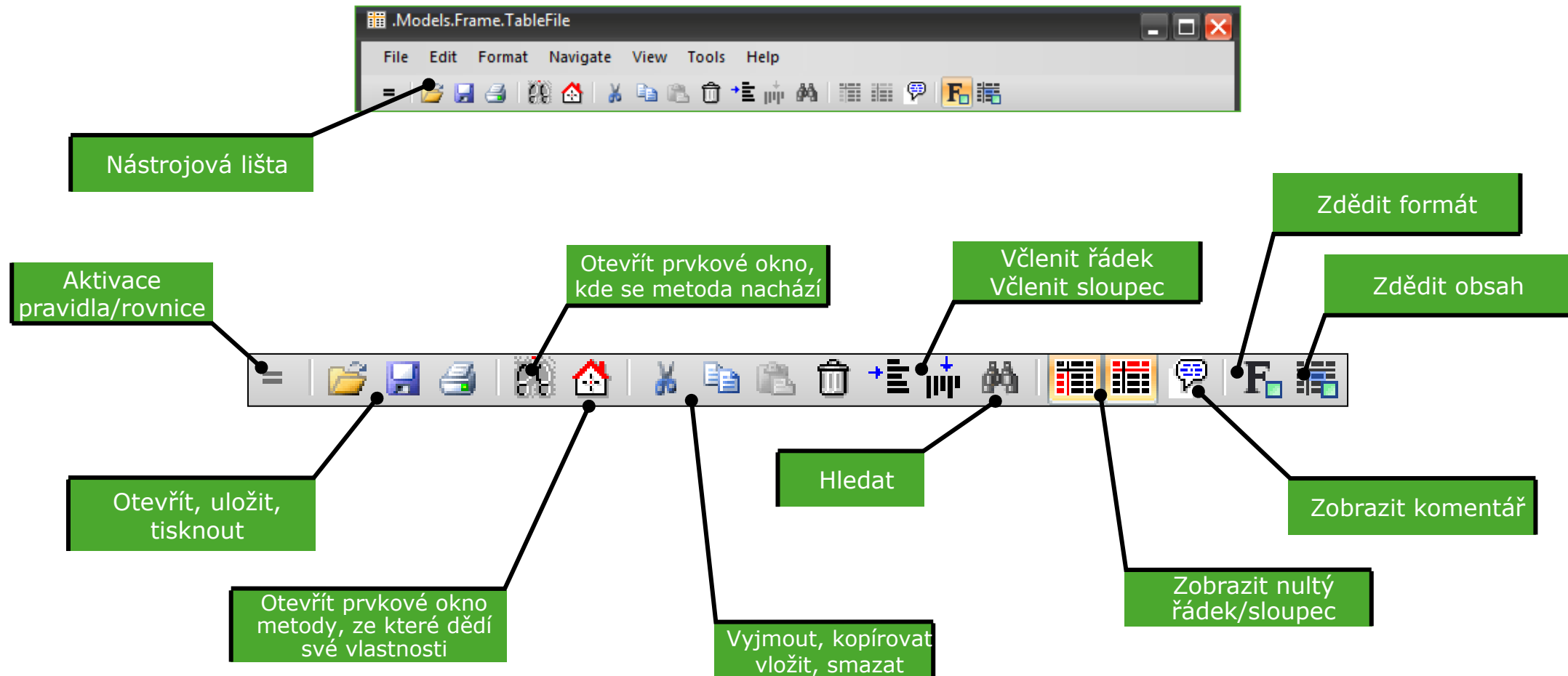
FILE	EDIT	FORMAT	NAVIGATE	VIEW	TOOLS	HELP
SOUBOR	UPRAVIT	FORMÁTOVÁNÍ	NAVIGACE	ZOBRAZENÍ	NÁSTROJE	POMOCNÍK
> otevřít *.obj	> vyjmout	> formátování	> otevřít okno	> přepočítat	> otevřít objekt	
> uložit jako text	> kopírovat	> index sloupců	obsahující	příkazy	> zvolit příkazy	
> uložit jako objekt	> vložit	> index řádků	danou	> zobrazit	> zvolit	
> uložit jako soubor Excel	> smazat	> dědění	tabulku	komentář	pozorovatele	
> uložit jako soubor XML	> označit	formátu	> otevřít	> zobrazit	> uživatelem	
> formát	všechno	> dědění	původní	nástrojovou	definované	
> tisk	> vložit řádek	formátu a	> jít původní	lištu	atributy	
> tisk formátu	> vložit sloupec	obsahu	> otevřít třídu	> zobrazit	> 3D	
> zavřít	> najít	> dědění	> jít na třídy	datový typ	> přejmenovat	
	> nahradit	komentáře		> změna		
	> seřadit			kontrastu		
	vzestupně			buněk		
	> seřadit			> jít na buňku		
	sestupně			> ukázat		
	> příkazy			atributy a		
				objekty		

Programování v SimTalk

ŠKODA AUTO Vysoká škola

Tabulka

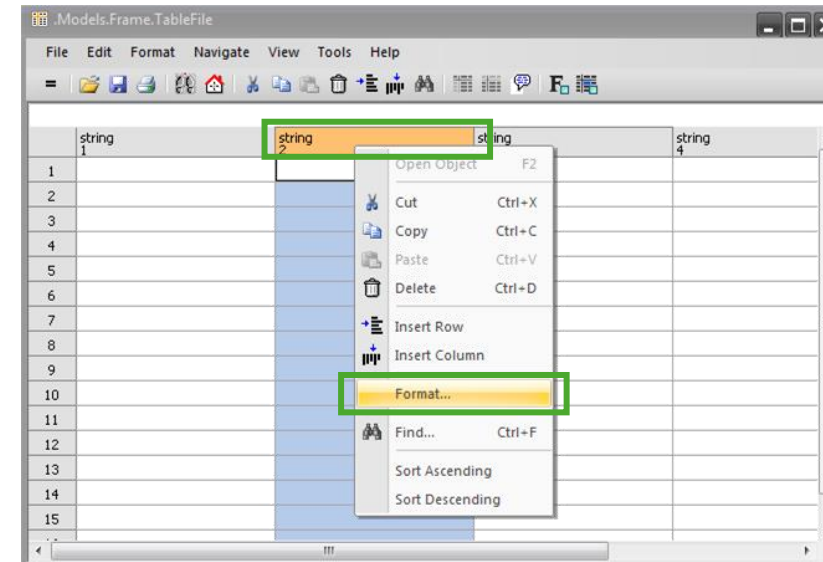
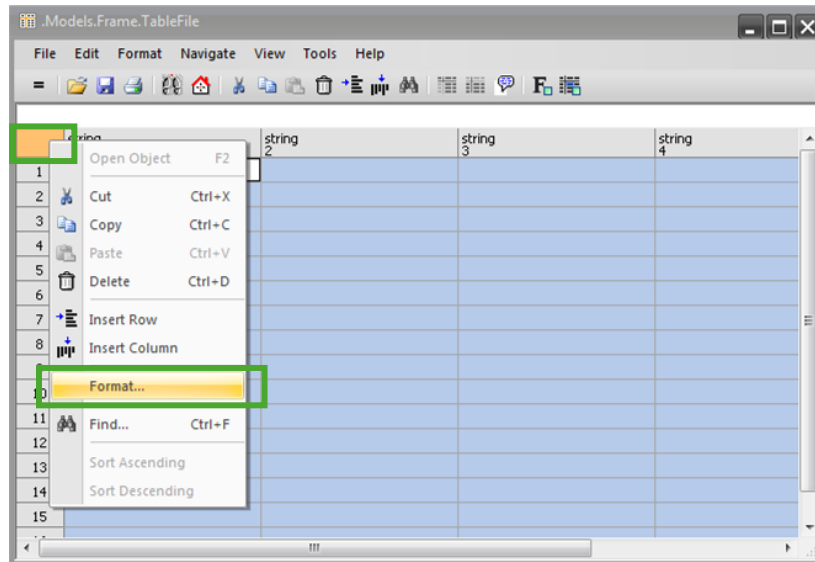
Programování v SimTalk

ŠKODA AUTO Vysoká škola

Tabulka

- Formátování tabulky
  - Možnost formátování celé tabulky, pouze řádků, pouze sloupců.

- Před úpravou je nutno vypnout funkce Dědění!
- Po aktivování funkce Dědění se přeformátuje celá tabulka = ZTRÁTA ÚDAJŮ!

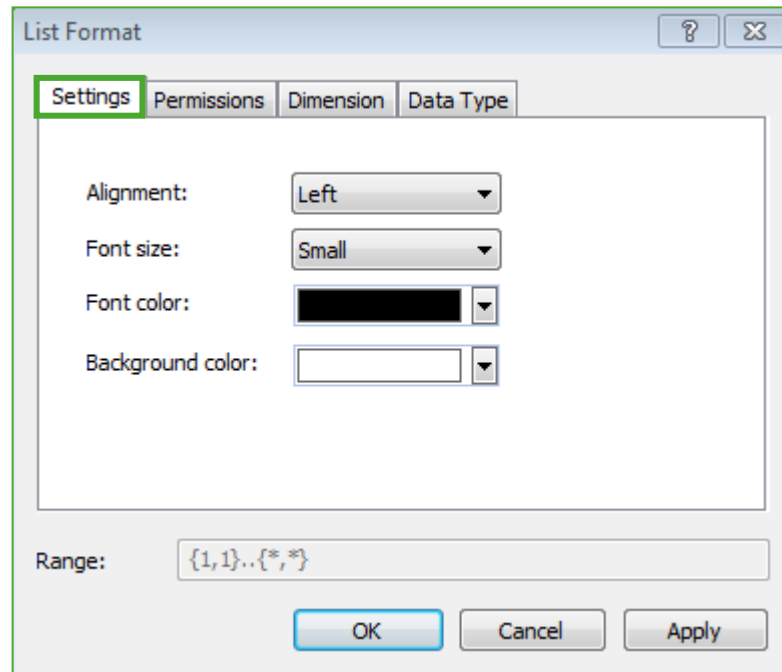
Programování v SimTalk

ŠKODA AUTO Vysoká škola

Tabulka

- **Formátování** tabulky
  - Nastavení zarovnání, velikosti a barvy písma, barva buněk.

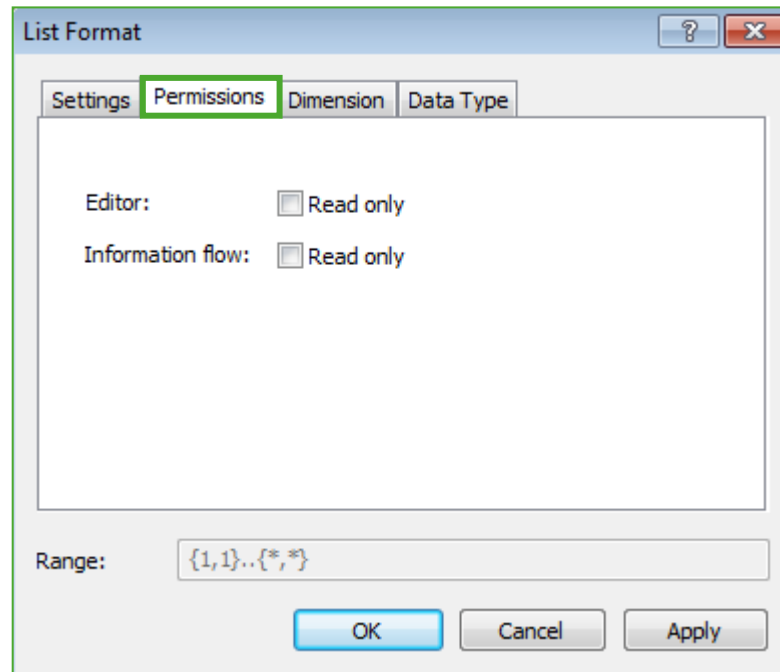
Programování v SimTalk

ŠKODA AUTO Vysoká škola

Tabulka

- **Formátování** tabulky
  - Nastavení povolení pro čtení a zápis.

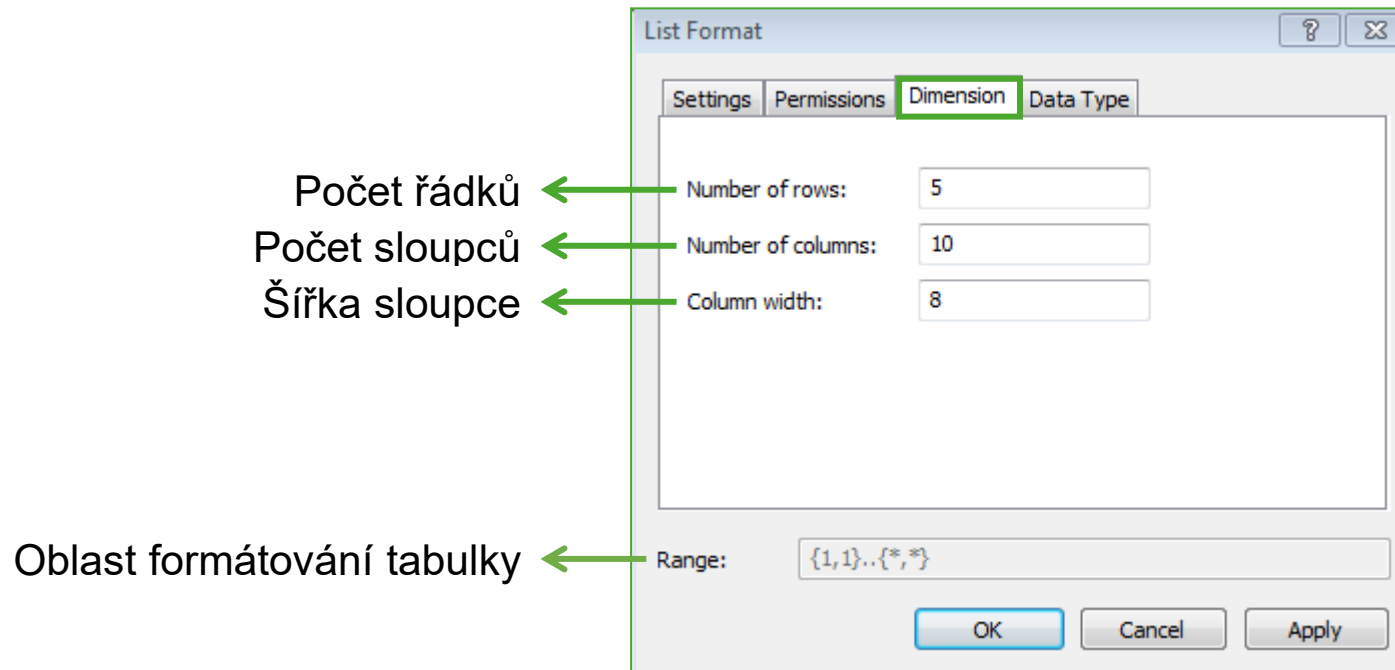

Programování v SimTalk

Tabulka

- Formátování tabulky
  - Úprava počtu řádků/sloupců.

Programování v SimTalk

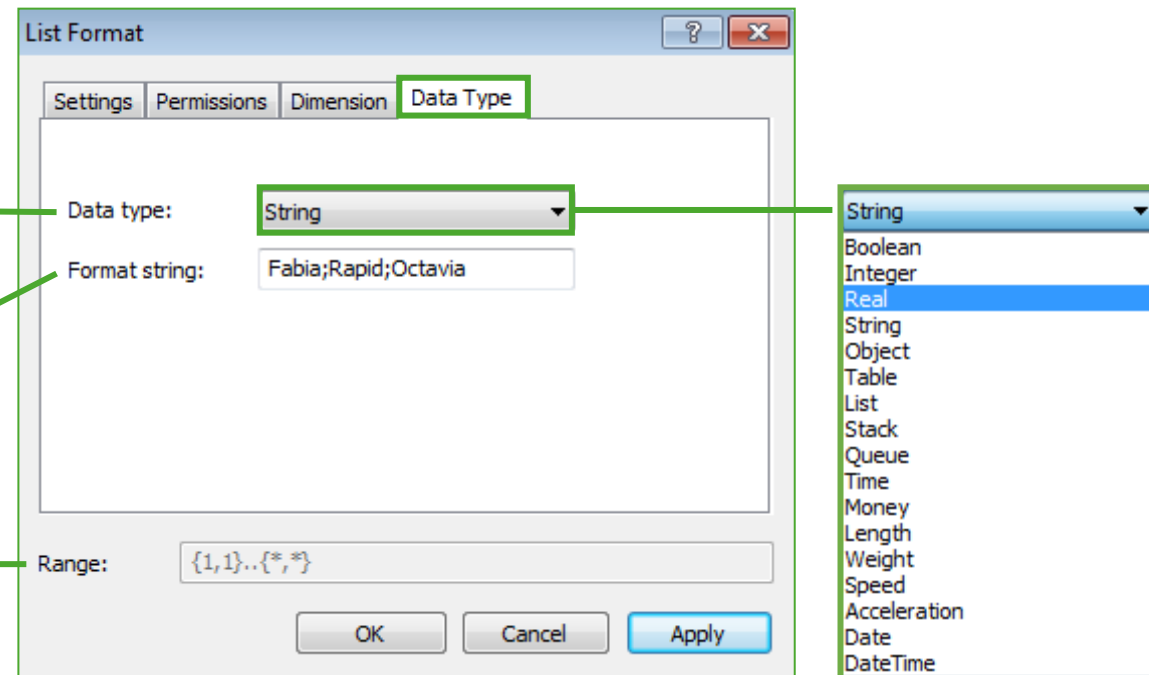
Tabulka

- Formátování tabulky
  - Úprava datového typu.

Volba datového typu
pro vybranou oblast formátování

Restrikce pro zadávání textu
nebo vytvoření rolovací nabídky

Oblast formátování tabulky

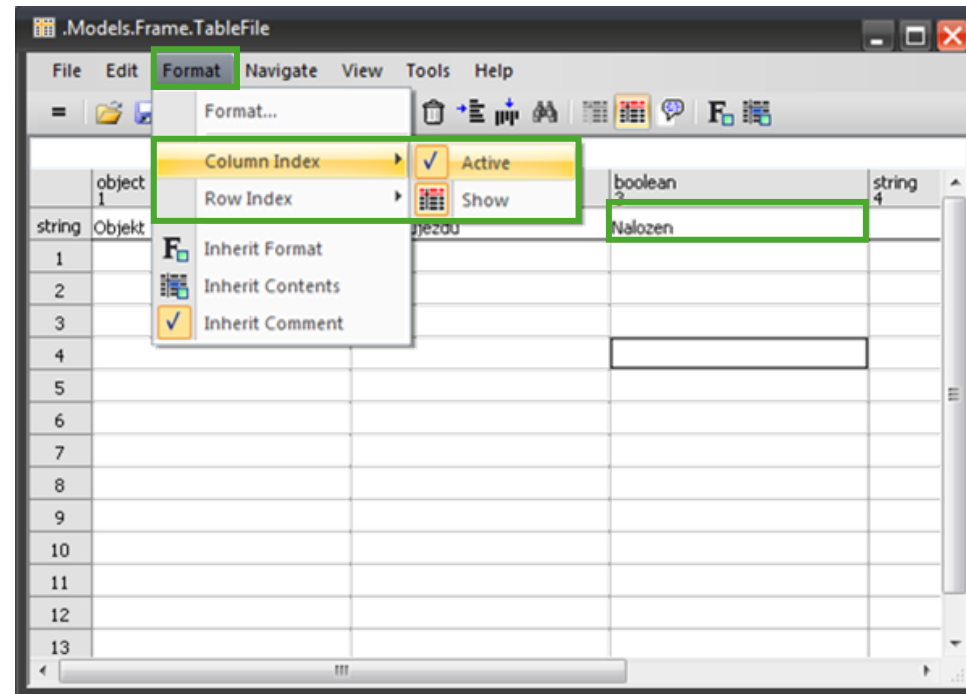

Programování v SimTalk

Tabulka

- **Formátování** tabulky
  - Řádkový a sloupcový index
    - Jedná se o **nultý** sloupec, řádek.
    - Slouží pro **lepší orientaci** v tabulce (popis).

Programování v SimTalk

ŠKODA AUTO Vysoká škola

Tabulka

- **Formátování** tabulky
  - Formátování **tabulky** pomocí **metody**
    - Počet sloupců, řádků
      - `<název_tabulky>.MaxxDim := 3;`
      - `<název_tabulky>.MaxyDim := 10;`
  - Formátování **SUBtabulky** pomocí **metody**
    - Počet sloupců, řádků
      - `<název_tabulky>[sloupec,radek].MaxxDim := 2;`
      - `<název_tabulky>[sloupec,radek].MaxyDim := 4;`

Programování v SimTalk

ŠKODA AUTO Vysoká škola

Tabulka

- Čtení z tabulky
  - `print <název_tabulky>[<sloupec>,<řádek>];`
- Obecný zápis do tabulky
  - `<název_tabulky>[<sloupec>,<řádek>]:= <hodnota>;`
- Změna vlastnosti prvku z tabulky pomocí metody
  - `<Objekt>.<atribut> := <název_tabulky>[<sloupec>,<řádek>];`
- Mazání obsahu tabulky
  - `<název_tabulky>.delete;`
  - `<název_tabulky>.delete({<sloupec>,<řádek>}..{<sloupec>,<řádek>});`
- Při aktivním nultém sloupci a řádku a jejich vyplnění je možno zadat jako cestu k buňce popis
  - `<název_tabulky>["Objekt","Cas_prujezdu"];`

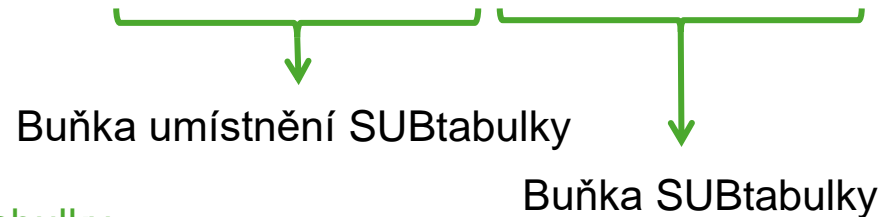
Programování v SimTalk

Tabulka

- Čtení ze SUBtabulky

- `print <název_tabulky>[<sloupec>,<řádek>][<sloupec>,<řádek>];`

- Obecný zápis do SUBtabulky

- `<název_tabulky>[<sloupec>,<řádek>][<sloupec>,<řádek>] := <hodnota>;`

- Změna vlastnosti prvku ze SUBtabulky pomocí metody

- `<Objekt>.<atribut> := <název_tabulky>[<sloupec>,<řádek>];`

- `print <název_tabulky>[<sloupec>,<řádek>];`

Programování v SimTalk

Tabulka

- $xDim$, $yDim$
  - Vrací číslo posledního sloupce, řádku v tabulce, který obsahuje záznam. Číslo nezahrnuje nultý sloupec a řádek.
  - Hodnoty jsou datového typu `integer`.

	integer 1	integer 2	string 3
1	1	2	
2	2		
3	3		
4	4		
5	5		
6			
7			
8			
9			
10			

$xDim = 2$
 $yDim = 5$

Programování v SimTalk

Tabulka

- **MaxxDim, MaxyDim**
  - Vrací **absolutní počet sloupců, řádků** v tabulce. Číslo nezahrnuje nultý sloupec a řádek.
  - Hodnoty jsou datového typu **integer**.

	integer 1	integer 2	string 3
1	1	2	
2	2		
3	3		
4	4		
5	5		
6			
7			
8			
9			
10			

MaxxDim = 3
MaxyDim = 10

ŠKODA AUTO Vysoká škola

Děkuji za pozornost.

Jan Fábry

Katedra řízení výroby, logistiky a kvality

✉ fabry@savs.cz

🌐 www.janfabry.cz

www.savs.cz